

Дело C-190/21**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

26 март 2021 г.

Запитваща юрисдикция:

Oberlandesgericht Stuttgart (Германия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

15 януари 2021 г.

**Ответник в първоинстанционното производство и жалбоподател във
въззивното производство:**

PayPal (Europe) S.à.r.l. et Cie, S.C.A.

**Ищец в първоинстанционното производство и ответник във въззивното
производство:**

PQ

Предмет на главното производство

Международна съдебна компетентност в случай на искове срещу доставчик на платежни услуги във връзка със забранени онлайн хазартни игри

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на правото на Съюза, член 267 ДФЕС

Преюдициални въпроси

На основание член 267, първа алинея, буква б) и втора алинея ДФЕС до Съда на Европейския съюз се отправят следните преюдициални въпроси относно тълкуването на член 7, точки 1 и 2 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно

компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (Регламент „Брюксел Ia“):

1. Следва ли иск за деликтна отговорност, разглеждан отделно и тълкуван самостоятелно, да се квалифицира като иск, свързан с договор по смисъла на член 7, точка 1 от Регламент „Брюксел Ia“, ако искът за деликтна отговорност се конкурира по някакъв начин с иск, свързан с договор, без тълкуването на договора да е от значение за съществуването на иска за деликтна отговорност?
2. При отрицателен отговор на първия въпрос: къде следва да е мястото на настъпване на вредата по смисъла на член 7, точка 2 от Регламент „Брюксел Ia“, когато доставчик на платежни услуги превежда електронни пари от сметка на клиент по сметка на предприятие за хазартни игри, открита при същия доставчик на платежни услуги, и посредничеството на доставчика на платежни услуги при плащания в полза на предприятието за хазартни игри може да се счита за непозволено увреждане:
 - 2.1 На мястото, където е седалището на доставчика на платежни услуги като място на трансакцията на електронни пари?
 - 2.2 На мястото, където въз основа на трансакцията (във всички случаи при законосъобразност на трансакцията) за доставчика на платежни услуги възниква право на възстановяване на направените разходи спрямо клиента, който е разпоредил плащането?
 - 2.3 На мястото, където клиентът, разпоредил плащането, има местоживееене?
 - 2.4 На мястото, където се намира банковата сметка на клиента, до която доставчикът на платежни услуги може да получи достъп чрез нареждане за директен дебит, за да захрани сметката за електронни пари?
 - 2.5 На мястото, където парите, преведени от доставчика на платежни услуги по сметката за залози на играча, открита при предприятията за хазартни игри, са загубени, т.е. по седалището на предприятието за хазартни игри?
 - 2.6 На мястото, където клиентът играе забранената хазартна игра (доколкото мястото на играта същевременно е местожителството на клиента)?
 - 2.7 На никое от тези места?
 - 2.8 Ако на въпрос 2.2 се отговори утвърдително и от значение е мястото, където въз основа на трансакцията за доставчика на платежни услуги

възниква право на възстановяване на направените разходи спрямо клиента: къде възниква правото на възстановяване на направените разходи спрямо клиента, разпоредил плащането? Може ли за целите на локализирането на това задължение да се вземат предвид мястото на изпълнение на рамковия договор за платежни услуги или местоживеенето на длъжника?

Цитирани разпоредби на правото на Съюза

Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 351, 2012 г., стр. 1, наричан по-нататък „Регламент „Брюксел Ia“), по-специално член 7, точки 1 и 2

Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 година относно приложимото право към извъндоговорни задължения (ОВ L 199, 2007 г., стр. 40, наричан по-нататък „Регламент „Рим II“), член 4, параграф 1

Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ L 337, 2015 г., стр. 35)

Цитирани разпоредби на националното право

Bürgerliches Gesetzbuch (Граждански кодекс, наричан по-нататък „BGB“), член 823, параграф 2

Staatsvertrag zum Glücksspielwesen in Deutschland (Общодържавен договор за хазартните игри в Германия) (наричан по-нататък „Договорът за хазартните игри“), член 4, параграф 1

Кратко представяне на фактите и производството

- 1 Ищецът в главното производство има местоживеене в Германия и иска от ответника да му възстанови плащания в общ размер на 9 662,23 EUR, които в периода от 23 юни 2017 г. до 15 август 2017 г. той нарежда чрез ответника на различни доставчици на онлайн хазартни игри със седалище в Малта и в Гибралтар.
- 2 Ответникът е със седалище в Люксембург и предлага платежни услуги по интернет. Той извършва наредените от ищеца плащания и удържа сумите от разплащателната сметка на ищеца в банката му в Аален (провинция Баден-

Вюртемберг, Германия), ако превежданата сума е по-висока от сумата, налична по клиентската сметка за електронни пари на ищеца при ответника.

- 3 В отношенията между доставчиците на онлайн хазартни игри и ищеца като играч сметката за залози при доставчиците на хазартни игри онлайн винаги първо се охранва, преди да може да бъде използвана на игри. Сметката се охранва чрез извършения от ответника и нареден от ищеца превод. Ответникът сключва с доставчиците на онлайн хазартни игри като получатели на плащанията т. нар. договори за приемане, които предвиждат приемането на плащания чрез платежната услуга на ответника.
- 4 В продължение на много години ищецът има фирмена сметка при ответника, през която извършва плащания в общ размер около 3,6 млн. щатски долара от дейността си като търговец на мултимедийни аксесоари. Условиата за ползване на ответника, част от договора между страните, предвиждат избор на съд без изключителна компетентност в полза на английските съдилища и избор на приложимо право в полза на правото на Англия и Уелс.
- 5 В средата на август 2017 г., след последната от спорните онлайн хазартни игри, ищецът изисква от ответника възстановяване на преведената на доставчиците на хазартни игри сума в размер на 9 662,23 EUR. Ищецът не основава тази претенция на нарушение на договорно задължение, а на член 823, параграф 2 от BGB, съгласно който този, „който наруши закон, предвиждащ защита на интересите на друго лице“, е длъжен да поправи възникналата в резултат на това вреда. Ищецът счита, че „законът“ по смисъла на тази разпоредба произтича от член 4, параграф 1 от Договора за хазартните игри, който гласи следното: „Организирането на или посредничеството при публичните хазартни игри може да се осъществява единствено с разрешение на компетентния орган на съответната провинция. Без такова разрешение се забраняват всяко организиране на и всяко посредничество при такива игри (незаконен хазарт), както и посредничеството при плащания, свързани с незаконен хазарт“. Онлайн хазартните игри по принцип са забранени от Договора за хазартните игри.
- 6 Към момента на изиграването на игрите от ищеца Договорът за хазартните игри не се прилага в провинция Шлезвиг-Холщайн (Германия). Преди да сключи договорите си за приемане с доставчиците на хазартни игри, ответникът получава уверение от тях, че имат лиценз за предлагане на онлайн хазартни игри за провинция Шлезвиг-Холщайн. Както местоживеенето на ищеца, така и банковата му сметка, до която ответникът има достъп, за да охранва сметката за електронни пари, обаче се намират в Баден-Вюртемберг.
- 7 Landgericht Ulm (Областен съд Улм, Германия) уважава иска в първоинстанционното производство и осъжда ответника на плащане. При това съдът приема, че е компетентен съгласно член 7, точка 2 от Регламент „Брюксел Ia“. Компетентността обаче се прилагала само за целите на

разглеждането на исковете на ищеца, основани на непозволено увреждане от страна на ответника. По отношение на исковете, свързани с договор, германските съдилища не били компетентни.

- 8 В жалбата си ответникът изтъква по-специално, че германските съдилища не разполагат с международна компетентност и по отношение на искове за непозволено увреждане.

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 9 От отговора на преюдициалните въпроси зависи не само дали германските съдилища разполагат с международна компетентност по отношение на иска, а и непряко кое е приложимото право. Всъщност, ако мястото на настъпване на вредата, свързана с непозволено увреждане по смисъла на член 7, точка 2 от Регламент „Брюксел Ia“, следва да се намира в Германия, в съответствие с член 4, параграф 1 от Регламент „Рим II“ би следвало също релевантно да е германското право в областта на непозволеното увреждане. Що се отнася до тълкуването на Регламент „Брюксел Ia“ обаче, не може да става въпрос за „acte clair“.

Компетентност на германските съдилища съгласно член 18, параграф 1 или член 7, точка 1 от Регламент „Брюксел Ia“

- 10 В сравнение със случаите на платежна услуга, свързана с хазартни игри, по които до момента са се произнасяли германските съдилища, настоящият случай е особен, тъй като не е налице компетентност в Германия при потребителски договори. Всъщност по отношение на въпроса дали договорът е сключен за цел, която може да се приеме, че е извън търговската дейност или професията на ищеца, както предвижда член 17, параграф 1 от Регламент „Брюксел Ia“, релевантни изглеждат не отделните платежни нареждания, а рамковият договор по смисъла на член 4, точка 21 от директива 2015/2366. Съгласно тази разпоредба релевантният рамков договор е „договор за платежни услуги, с който се урежда бъдещото изпълнение на отделни или на поредица от платежни операции и който може да съдържа задължението и условията за откриване на платежна сметка“. От този договор произтичат правата и задълженията на страните. С отделното нареждане платецът само уточнява плащането, което в конкретния случай трябва да извърши доставчикът на платежни услуги.
- 11 За участието в разглежданите хазартни игри ищецът използва фирмената си сметка, открита при ответника. През нея той прехвърля и над 3,6 милиона щатски долари от професионалната си дейност, поради което професионалната дейност, разгледана в цялост, няма само ограничена роля. Ето защо запитващата юрисдикция смята, че що се отнася до договора за платежни услуги, ищецът не може да се счита за потребител по смисъла на член 17, параграф 1 от Регламент „Брюксел Ia“, поради което

компетентността на германските юрисдикции не следва от член 18, параграф 1 във връзка с член 17, параграф 1, буква в) от него дори когато отделните преводи от фирмената сметка на ищеца, наредени за хазартната игра, са извън професионалната му дейност.

- 12 Не е налице и компетентност на основание член 7, точка 1 от Регламент „Брюксел Ia“. Разглежданите платежни услуги, предоставяни от ответника, представляват услуги по смисъла на член 7, точка 1, буква б) от този регламент. Съгласно тази разпоредба мястото на изпълнение на задължението е „мястото в държава членка, където съгласно договора услугите са били предоставени или е трябвало да бъдат предоставени“. В това отношение от значение е центърът на упражняваната дейност, който и при онлайн услуги по принцип трябва да се локализира по седалището на доставчика на услуги, т.е. в случая в Люксембург. Следователно международната компетентност на германските съдилища при всички положения може да произтича от компетентността по дела за неправомерно увреждане по смисъла на член 7, точка 2 от Регламент „Брюксел Ia“.

Компетентност на германските съдилища съгласно член 7, точка 2 от Регламент „Брюксел Ia“

- 13 Съгласно постоянната практика на Съда изразът „място, където е настъпило или може да настъпи вредоносното събитие“, който се съдържа в член 7, точка 2 от Регламент „Брюксел Ia“, се отнася едновременно до мястото на настъпване на вредата (Erfolgsort) и до мястото на настъпване на събитието, причинило тази вреда (Handlungsort), поради което ищецът може по свой избор да предяви иск срещу ответника пред съда в едното или другото място (основно решение от 30 ноември 1976 г. по дело Bier, известно като „Mines de potasse d’Alsace“, 21/76, EU:C:1976:166; вж. също решение от 28 януари 2015 г., Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, т. 45 и цитираната съдебна практика).
- 14 Според запитващата юрисдикция мястото на настъпване на събитието, причинило вредата, не е в Германия, а в седалището на ответника в Люксембург. Ето защо преюдициалните въпроси се съсредоточават върху локализирането на мястото на настъпване на вредата, свързана с неправомерно увреждане по смисъла на член 7, параграф 2 от Регламент „Брюксел Ia“ (въпрос 2), както и върху връзката нагоре по веригата между компетентността по дела за неправомерно увреждане и компетентността по дела, свързани с договор съгласно член 7, точка 1 от този регламент (въпрос 1).

По въпрос 1: връзка между компетентността по дела за неправомерно увреждане съгласно член 7, точка 2 и компетентността по дела, свързани с договор съгласно член 7, точка 1 от Регламент „Брюксел Ia“

- 15 Понятието за неправомерно увреждане, използвано в член 7, точка 2 от Регламент „Брюксел Ia“, следва да се тълкува самостоятелно (решение от 27 септември 1988 г., Kalfelis, 189/87, EU:C:1988:459, т. 14 и 16). Тази разпоредба обхваща искове, с които се цели подвеждането на ответника под отговорност и които не се отнасят към дела, свързани с договор по смисъла на член 7, точка 1 (решения от 27 септември 1988 г., Kalfelis, 189/87, EU:C:1988:459, т. 17, от 13 март 2014 г., Brogsitter, C-548/12, EU:C:2014:148, т. 20, и от 12 септември 2018 г., Löber, C-304/17, EU:C:2018:701, т. 19). С отрицателната характеристика, че искът не се отнася към дела, свързани с договор, се повдига въпросът относно връзката с компетентността по дела, свързани с договор.
- 16 Докато в практиката на Съда отдавна е установено, че пред съд, компетентен по дела за неправомерно увреждане, не могат да се предявяват искове, свързани с договор (основно решение от 27 септември 1988 г., Kalfelis, 189/87, EU:C:1988:459), все още не е категорично разяснено обратното — дали пред съд, компетентен по дела, свързани с договор, следва да се предявяват и искове за деликтна отговорност и доколко самите искове, които при липсата на паралелен иск, свързан с договор, следва да се квалифицират като искове за деликтна отговорност, поради конкуренцията си със иск, свързан с договор, дори могат да се превърнат в иск, свързан с договор.
- 17 Съдът е постановил, че иск за деликтна отговорност следва да се квалифицира като свързан с договор по смисъла на член 7, точка 1 от Регламент „Брюксел Ia“, когато „тълкуването на договора [...] изглежда абсолютно необходимо за установяване на законосъобразния или, напротив, незаконосъобразен характер на поведението [за което се упреква съответното лице]“ (решение от 13 март 2014 г., C-548/12, Brogsitter, EU:C:2014:148, т. 25). Ако искът за обезщетение за неправомерно увреждане предполага нарушение на договор, той трябва да се предяви пред съда, компетентен по дела, свързани с договор, докато компетентността по дела за неправомерно увреждане е изключена.
- 18 Въпросът е какъв е обхватът на приоритета на компетентността, свързана с договор, в случай като разглеждания в главното производство. Възможно е той да е много широк в смисъл, че винаги, когато правният упрек за поведението е идентичен с упрека за неизпълнение на договорно задължение, всички искове могат да се квалифицират като свързани с договор. В този случай биха били обхванати и положения на обикновена конкуренция между искове, свързани с договори, и искове за деликтна отговорност. Тогава в главното производство би било изключено предявяването на иск пред съда, компетентен по дела за неправомерно

увреждане, доколкото поведението, в което се упреква на ответникът, би могло да обоснове и неизпълнение на договорно задължение, независимо от обстоятелството дали изобщо може да бъде твърдяно неизпълнение на договорно задължение и дали незаконосъобразността на упрека за непозволено увреждане зависи от него (по отношение на такъв „максималистичен“ прочит на решение Brogsitter, който генералният адвокат Saugmandsgaard Ø отхвърля с убедителни аргументи, вж. заключението му от 10 септември 2020 г., Wikingerhof, C-59/19, EU:C:2020:688, т. 69, 74 и сл.)

- 19 Запитващата юрисдикция обаче тълкува практиката на Съда по-скоро в тесен смисъл (посоченият от генералния адвокат Saugmandsgaard Ø в заключението му по дело C-59/19, т. 70, „минималистичен“ прочит на решение Brogsitter), а именно в смисъл, че тълкуването на договора трябва да е абсолютно необходимо за установяване на законосъобразния или незаконосъобразен характер на поведението, за което съответното лице се упреква. При обикновена конкуренция на исковете случаят не би бил такъв, при която искът за непозволено увреждане би могъл да се запази, ако по някаква причина договорът е нищожен.
- 20 Съгласно това предпочитано от запитващата юрисдикция тълкуване приоритетът на компетентността, свързана с договор, обхваща само положения, при които упрекът за непозволено увреждане действително зависи от неизпълнение на договорно задължение. Запитващата юрисдикция счита, че това тълкуване се потвърждава по-специално от неотдашната практика на Съда (решение от 24 ноември 2020 г., Wikingerhof, C-59/19, EU:C:2020:950, т. 33—38).

По въпрос 2: локализиране на мястото на настъпване на вредата, свързана с непозволено увреждане по смисъла на член 7, параграф 2 от Регламент „Брюксел Ia“

- 21 При чисто имуществени вреди не е лесно да се предвиди мястото на настъпване на вредата, свързана с непозволено увреждане, ако се цели избягване на общо прилагане на forum actoris. Макар че в случай на чисто имуществена вреда би могло да се предвиди общо позоваване на „центъра на имуществените интереси“ на увреденото лице по местоживеенето му, това почти винаги би довело до forum actoris и би могло да противоречи на принципите за определяне на компетентността съгласно Регламент „Брюксел Ia“. Практиката на Съда прави опит да избегне подобно положение и допуска възможността местоживеенето на ищеца или местонахождението на общата му банкова сметка да е мястото на настъпване на вредата, свързана с непозволено увреждане, като при всички положения взема предвид допълнителни данни (решения от 16 юни 2016 г., Universal Music International Holding, C-12/15, EU:C:2016:449, т. 35 и 38, и от 12 септември 2018 г., Löber, C-304/17, EU:C:2018:701, т. 28 и 30). С оглед на изложените съображения в разглежданото производство са възможни различни места на настъпване на вредата.

По въпрос 2.1: седалището на доставчика на платежни услуги като място на трансакцията на електронни пари?

- 22 На първо място, не е невъзможно мястото на настъпване на вредата, свързана с непозволено увреждане, при посредничество при плащане да се локализира там, където в резултат от плащането са изтеглени авоарите от сметката за електронни пари на увреденото лице и е запазена друга сметка при същия доставчик на платежни услуги. В случая това би било седалището на ответника в Люксембург. В това отношение запитващата юрисдикция счита, че от обстоятелството, че сметката за електронни пари не е традиционна банкова сметка, по която има парични средства, не може да се направи извод, че не е възможно да се претърпи имуществена загуба по сметка за електронни пари.

По въпрос 2.2: мястото, където въз основа на трансакцията за доставчика на платежни услуги възниква право на възстановяване на направените разходи спрямо клиента?

- 23 Съгласно посоченото по-горе решение „Universal Music“ е възможно също позоваване на мястото, където имуществото е било обременено със задължение за плащане. Следователно би могло да се подчертае задължението, възникнало в резултат от платежната операция. Право на възстановяване на направените разходи на доставчика на платежни услуги е предвидено както в германското, така и в английското право, приложимо по отношение на договора между страните в резултат от избора на приложимо право. В разглеждания случай обаче правото на ответника не може да бъде лесно локализирано (по този въпрос вж. въпрос 2.8).

По въпрос 2.3: мястото, където клиентът има местоживеене?

- 24 В случай на чисто имуществени вреди за целите на локализирането на мястото на настъпване на вредата, свързана с непозволено увреждане, би било възможно позоваване на „центъра на имуществените интереси“ на увреденото лице по местоживеенето му. Това обаче, както вече беше посочено по-горе, по принцип би довело до *forum actoris* и в известна степен би противоречало на принципите за определяне на компетентността съгласно Регламент „Брюксел Ia“. Следователно в случая би могло да се вземе предвид местоживеенето на ищеца, при всички положения заедно с допълнителни данни, като напр. мястото, където се играе онлайн хазартната игра (вж. в това отношение въпрос 2.6).

По въпрос 2.4: мястото, където се намира банковата сметка на клиента?

- 25 Чрез нареждането за директен дебит ответникът има достъп до разплащателна сметка на ищеца в банка в Аален. Дори въз основа на нареждането за директен дебит тази сметка да е тясно свързана с

трансакциите на електронни пари като някакъв вид обща банкова сметка, привързването към местонахождението на сметка обаче изглежда сравнително случайно. Освен това в разглеждания случай сметката, наред с различните кредитни карти, е един от няколко източника на плащане за захранване на сметката за електронни пари (вж. по този довод решение от 16 юни 2016 г., *Universal Music International Holding*, C-12/15, EU:C:2016:449, т. 38).

По въпрос 2.5: мястото, където са загубени парите при хазартната игра, т.е. седалището на предприятието за хазартни игри?

- 26 Идеята за привързване към мястото, където виртуалната валута по сметките за залози на ищеца, открити при доставчиците на онлайн хазартни игри в Малта и в Гибралтар, е загубена, се подкрепя от обстоятелството, че едва в този момент вредата за ищеца със сигурност настъпва и в резултат на загубата на играта имуществото му е окончателно намалено. Дори след превода, извършен от ответника от сметката за електронни пари на ищеца по сметките за виртуална валута, на теория още е било възможно да се спечели играта. Това става невъзможно едва в момента, в който залогът се изиграе. Обстоятелството, че седалището на доставчиците на хазартни игри в Малта или Гибралтар има случаен характер обаче не подкрепя идеята за това локализиране на мястото на настъпване на вредата, свързана с непозволено увреждане, в правоотношението между страните.

По въпрос 2.6: мястото, където клиентът играе забранената хазартна игра?

- 27 Наличието на очевидно по-тясна връзка с отношенията между страните би трябвало да обоснове локализиране на мястото на настъпване на вредата, свързана с непозволено увреждане, при посредничество при плащането там, където клиентът на доставчика на платежни услуги действително взема участие в забранената онлайн хазартна игра, т.е. където той физически пребивава в момента на играта. Също така това локализиране на мястото на настъпване на вредата, свързана с непозволено увреждане, би имало предимството да направи сравнение с териториалния обхват на разпоредбите, които вероятно са били нарушени. Ако ищецът беше играл в Шлезвиг-Холщайн или в друга провинция извън Германия, в която няма такава забрана за хазартни игри, играта нямаше да е забранена и посредничеството при плащането, за което в случая е упрекнат ответникът, нямаше да е забранено.

По въпрос 2.7: на никое от тези места?

- 28 Със заслужаващи внимание аргументи генералният адвокат Szpunar посочва, че в някои случаи на преки имуществени вреди не може разумно да се направи разлика между понятията „Handlungsort“ и „Erfolgort“ (заключение

от 10 март 2016 г., Universal Music International Holding, C-12/15, EU:C:2016:449, т. 38). Предвидената в съдебната практика на Съда от преди повече от 40 години възможност по отношение на компетентността по дела за непозволено увреждане ищецът да избере между мястото, където е настъпила вредата, и мястото на настъпване на събитието, което е причинило тази вреда (основно решение от 30 ноември 1976 г. по дело Bier, известно като „Mines de potasse d’Alsace“, 21/76, EU:C:1976:166), не е предоставена в контекста на преки имуществени вреди и със сигурност няма за цел да разшири предвидените в Регламент „Брюксел Ia“ (респ. в действащата тогава Брюкселска конвенция) изключения от общото правило за компетентност по местоживеенето на ответника съгласно член 4 от този регламент. Причината за такъв избор е по-скоро „необходимостта да се остане възможно най-близо до обстоятелствата по спора и да се определи съдът, който е най-подходящ да разреши спора, и в този контекст, да се организира надлежно процес, например чрез събирането на доказателства и изслушването на свидетели“ (заключение на генералния адвокат Szpunar от 10 март 2016 г., Universal Music International Holding, C-12/15, EU:C:2016:449, т. 39). Поради обстоятелството, че при преки имуществени вреди тази цел трудно може да се постигне чрез търсенето на място на настъпване на вреда, свързана с непозволено увреждане, се поставя въпросът дали правната сигурност не би била по-добре защитена, ако в такива случаи се остави общата компетентност и специалната компетентност на мястото на настъпване на събитието, което е причинило вредата.

По въпрос 2.8: локализиране на правото на възстановяване на доставчика на платежни услуги при утвърдителен отговор на въпрос 2.2

- 29 Ако, при утвърдителен отговор на въпрос 2.2, като основа следва да се възприеме мястото, на което имуществото на клиента е обременено от претенция на доставчика на платежни услуги, възникването на тази претенция трябва да бъде локализирано по някакъв начин. В това отношение са възможни преди всичко два подхода.
- 30 От една страна, за целите на локализирането на това място би могло да се вземе предвид мястото на изпълнение на договора. Доколкото по отношение на услугата в член 7, точка 1, буква б) от Регламент „Брюксел Ia“ правото на Съюза предвижда самостоятелно определяне на мястото на изпълнение, в случай на съответна „вредата, произтичаща от задължение“ би могло да се предложи това място на изпълнение, което е релевантно за всички произтичащи от договора задължения, да се вземе предвид и за целите на определянето на мястото на настъпване на вредата, свързана с непозволено увреждане. В разглеждания случай това би било мястото на фактическото предоставяне на услугата, произтичащо от рамковия договор за платежни услуги, а оттам и седалището на ответника в Люксембург.
- 31 Като алтернатива може да се направи опит за определяне на мястото на отделната претенция въз основа на укоримото поведение спрямо увреденото

лице. Ако отделната претенция се разглежда като елемент от имуществото на кредитора, в различни хипотези (напр. в рамките на достъпа за принудително изпълнение) тя обикновено се локализира по местоживеенето на длъжника.

Заключение

- 32 Доколкото дори при преки имуществени вреди винаги трябва да се определя място на настъпване на вредата, различно от мястото на настъпване на събитието, причинило тази вреда, в случай на упрек за посредничество при плащането при забранена онлайн хазартна игра запитващата юрисдикция е склонна на локализира мястото на настъпване на вредата, на първо място, на мястото на играта, ако това място съвпада с местоживеенето на увреденото лице и, на второ място, на мястото, където в резултат от посредничеството при плащането сумата от сметката за електронни пари на увреденото лице е изтеглена, т.е. седалището на доставчика на платежни услуги като място на платежната операция.